

Datum
Mei 2025

Onze referentie
51432781

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

19 maart 2024, 10:00u - 12:00u

Vergaderplaats

Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg

Aanwezig

AOb, AVS, CNV, LAKS, MBO Raad, NRTO, Ouders & Onderwijs, PO-Raad, VO-raad, UvN, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen of wijzigingen op de agenda.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) meldt dat de Vereniging Hogescholen en Universiteiten van Nederland onlangs zijn uitgenodigd om voortaan deel te nemen aan het Ringen-overleg. De reden hiervoor is de ontwikkeling van het onderzoekskader 2027, waar HO ook onderdeel van is. Zij moeten dan ook de kans krijgen om via de Ringen inbreng te leveren.

De VO-raad meldt dat zij een nieuwe vicevoorzitter hebben: Joany Krijt.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 16 oktober 2024

Er zijn geen wijzigingen op of opmerkingen over het verslag. Het verslag is daarmee vastgesteld.

De inspectie benoemt dat het onderwerp toelatingscriteria op een later moment opnieuw wordt geagendeerd. Naast het opstellen van de criteria zal de inspectie ook een proces maken voor hoe wordt omgegaan met verzoeken tot toelating, ook zodat dit transparant is voor de Ringen.

Ouders & Onderwijs vraagt of de aanpassingen in het document met toelatingscriteria (zoals die vorige keer zijn besproken) dan ook worden gedeeld. De inspectie zegt dit toe.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2024-2025

De voorzitter merkt op dat het Ringen-overleg in mei 2025 geheel formeel is. Ook wordt in mei teruggeblikt op de pilot dit schooljaar waarbij de Ringen zijn gesplitst in een formeel en informeel gedeelte.

In mei zal ook de invulling van de oktober-vergadering worden besproken.

1c. Actualiteiten

De inspectie heeft geen besprekpunten bij dit agendapunt.

De VO-raad vraagt hoe de inspectie kijkt naar de actualiteiten rondom de doorstroomtoets en de effecten daarvan. Het heeft commotie veroorzaakt. De inspectie geeft aan dat zij de discussie over twee onderwerpen graag uit elkaar haalt, namelijk die over vroegselectie en die over de doorstroomtoets. Voor de inspectie is het vervelend als er onrust is over een instrument dat ook voor het toezicht wordt gebruikt. Verder ziet de inspectie dat de vergelijkbaarheid is toegenomen, al blijven er ook verschillen bestaan door de verschillende toetsen. De hoop is dat de verschillen verder zullen afnemen en ondertussen wordt er ook nagedacht over één toets. Dan de kwestie over of je de toets wel moet gebruiken; de inspectie is van mening dat het gesprek daarover moet blijven bestaan, maar ondertussen moeten scholen zich wel aan de wet houden. Daarom is overgegaan tot handhaving. Dat is jammer omdat de inspectie liever het gesprek voert. Ook zijn er nog steeds kinderen die voordeel hebben aan de toets.

De VO-raad dankt de inspectie voor de heldere toelichting en vraagt of de toegenomen vergelijkbaarheid van de toets ook geldt voor de huidige lichting. De inspectie antwoordt dit niet te weten, wel is de kalibratie beter dan vorig jaar. Het blijft in ieder geval lastig dat er verschillen zijn. De PO-Raad geeft aan met onder andere de inspectie ook informeel overleg te voeren hierover. In juni organiseert de PO-Raad een themabijeenkomst over dit onderwerp. In het PO is ook verdeeldheid te zien in het veld, het is goed om de discussie te voeren en weg te halen van de emotie.

2. Actualisatie onderzoekskaders 2025

De inspectie informeert de Ringen-deelnemers aan de hand van een korte presentatie over de actualisatie van de onderzoekskaders 2025. Het gaat om de stand van zaken en de vervolplanning. Belangrijke data zijn in ieder geval:

- Digitaal vragenuurtje op 16 mei;
- Consensusoverleg in het Ringenoverleg op 21 mei.

In juni volgt dan het vaststellen van het Wijzigingsbesluit door de minister, waarna begin juli de geactualiseerde versies worden gepubliceerd.

De AO_b heeft een praktisch verzoek: op 16 mei zijn er bestuurlijke overleggen, het is daarom handig als het vragenuurtje in de ochtend plaatsvindt.

De VO-raad benoemt dat het een overzichtelijke lijst is en vraagt of de inspectie meer toelichting kan geven op de standaard OP0 (OP: onderwijsproces). De inspectie geeft een toelichting onder embargo, aangezien de besluitvorming nog moet worden afgerond. De standaard OP0 gaat met name over het aanbod van de basisvaardigheden op scholen. Er is in de nummering gekozen voor 0 omdat anders de nummering van het gehele kader teveel moest worden aangepast. De standaarden in het kader hebben verschillende gewichten; reguliere of kernstandaard. De inspectie heeft tot nu toe geen oordelen gegeven op de standaard OP0. Wel zijn er herstelopdrachten gegeven en heeft de inspectie bijgehouden wat er gebeurt. Het voornemen is nu om OP0 het komende

Datum

Mei 2025

Onze referentie

51432781

schooljaar niet als kernstandaard te zien maar als reguliere standaard. Zo blijft er ook een balans bestaan in samenhang met de andere standaarden. Herstelopdrachten kunnen wel gegeven worden. Dit is ook te zien bij het onderdeel burgerschap: daarop ziet de inspectie zo'n hoog aandeel herstell opdrachten dat hier niet alleen toezicht op moet worden ingezet maar er ook andere dingen nodig zijn. De inspectie roept OCW en het veld dan ook op om dit op pakken en erin te investeren. Toezicht alleen lost niet alles op. Verder wordt ook nagedacht over de plek die dit in het kader 2027 moet krijgen.

De VO-raad dankt de inspectie voor de heldere toelichting en benoemt dat het van belang is om de kerndoelen voor burgerschap vast te stellen. Dat is momenteel wel de crux. De PO-Raad geeft aan de toelichting ook helder te vinden en benoemt dat juist nu burgerschap op de agenda moet blijven. Een andere vraag is hoe het zit met digitale geletterdheid.

De inspectie beaamt dat het fijn zou zijn als de kerndoelen voor burgerschap volledig zijn. Er moet ook duidelijkheid zijn over de verhouding tussen de kerndoelen en de burgerschapsopdracht; die is er nu niet altijd en dat is lastig. De burgerschapsopdracht verdient wel speciale aandacht. Voor wat betreft digitale geletterdheid: daarvoor is nog geen wettelijke basis. Die komt mogelijk wel, en dan neemt de inspectie die mee. Digitale geletterdheid is overigens wel een onderdeel van Peil.onderwijs (de periodieke peilingsonderzoeken) van de inspectie.

De inspectie benoemt tot slot dat een onvoldoende op de standaard OPO in het zojuist genoemde voornemen ook niet doorslaggevend is voor het oordeel Zeer zwak.

De AVS vraagt hoe de inspectie gaat handhaven op de VOG's (verklaring omtrent gedrag). De inspectie licht toe dat het gesprek hierover nog moet worden gevoerd. De VOG zat eerst nog in het accountantsprotocol. Via die lijn kwam het binnen bij de afdeling Rekenschap (RS) van de inspectie (financieel toezicht). Nu is het uit het accountantsprotocol gehaald en moet nog gezien worden hoe de inspectie hierop gaat toezien. Mogelijk wordt het een vraag in het bestuursgesprek.

Ouders & Onderwijs merkt op dat zij in de praktijk grote verschillen zien in hoe samenwerkingsverbanden omgaan met de ouder- en jeugdstunpunten. In het ene geval wordt dit uitgebreid ingericht, in het andere is het enkel een telefoonnummer op de website. De vraag is hoe de inspectie beoordeelt of dit voldoende is. De inspectie licht toe dat dit een 'overige wettelijke vereiste' is en daarom niet wordt beoordeeld. Het lastige is daarbij dat er in de wet geen eisen worden gesteld. In het algemeen geldt dat sommige zaken lastig te vatten zijn in de standaarden en soms is er ook sprake van zaken die meer een randvoorwaarde zijn. De inspectie kan hoe dan ook alleen handhaven op basis van wat er in de wet staat. Ouders & Onderwijs concludeert dat de wet dan niet goed is gemaakt. Wel staat er een meer uitgebreide omschrijving in de memorie van toelichting, de

vraag is hoe de inspectie daar dan mee omgaat. De inspectie zegt toe dit uit te zoeken.

De MBO Raad vraagt of de VOG wel of niet van toepassing is op het MBO. De inspectie zegt toe dit uit te zoeken.

Naschrift secretaris: inmiddels is duidelijk dat de VOG-vereiste niet geldt voor het mbo.

De AOv vraagt naar de VOG's in relatie tot de aangenomen moties over screening. De inspectie licht toe dat als het zover zal zijn er een ander toezichtarrangement komt. De AOv vraagt of dit dan ook voor externe partijen gaat gelden, waarop de inspectie antwoordt dat dit afhangt van hoe de wet zal worden geformuleerd.

LAKS gaat in op het hoorrecht van leerlingen bij het ontwikkelingsperspectief en vraagt hoe de inspectie hierop kan handhaven. Het betreft een vrij persoonlijke zaak. De inspectie geeft aan dat dit moet worden meegenomen in de inrichting van het toezicht. In gesprekken kan bijvoorbeeld worden gevraagd 'hoe zorgt u ervoor dat dit hoorrecht gewaarborgd is'.

De inspectie constateert dat veel vragen gaan over de uitvoering van het toezicht en stelt voor om deze vragen te stellen bij het vragenuurtje over de actualisatie van de kaders. Ouders & Onderwijs vraagt of dat niet te laat is gezien de planning. De inspectie licht toe dat de toezichtpraktijk naderhand nog kan worden aangepast.

De inspectie meldt tot slot dat in het hele kader het vierjaarlijks onderzoek (4JO) wordt genoemd, dit wordt echter soms ook anders ingevuld. Er komt daarom een voetnoot waarin staat dat '4JO' ook kan worden gelezen als 'bestuursonderzoek'. Ook in brieven etc. wordt dit aangepast.

3. Staat van het Onderwijs

De inspectie informeert de Ringen-deelnemers aan de hand van een korte presentatie over de Staat van het Onderwijs 2025 die wordt aangeboden op 16 april. De presentatie bestaat uit twee onderdelen:

- Terugblik informele deel ringen oktober 2024
- Proces rondom publicatie

In het vorige Ringenoverleg is het informele gedeelte gebruikt voor een gesprek over de communicatie rondom de Staat van het Onderwijs. Vanuit de Ringen-deelnemers zijn toen een aantal aanbevelingen meegegeven aan de inspectie. De inspectie licht toe hoe zij deze aanbevelingen heeft meegenomen dit jaar. Zo wordt nog meer podium gegeven aan de praktijk, o.a. via het online magazine. Ook komt er een persbijeenkomst waarbij ook een vertegenwoordiging uit het onderwijsveld wordt uitgenodigd. Op het congres op 16 april zal ten slotte ook meer ruimte zijn voor interactie met elkaar, bijvoorbeeld over inclusief onderwijs. Op die manier probeert de inspectie de balans te verbeteren.

Datum

Mei 2025

Onze referentie

51432781

Verder was in het informeel overleg ook de oproep: blijf wel agenderen. Dat blijft de inspectie ook doen, maar daarin kan wel iets worden gedaan aan de toon. De hoop is dat dit voor de deelnemers ook merkbaar was in de focusgroepen die zijn georganiseerd en ook in de aankomende embargogesprekken. De inspectie licht tot slot toe hoe het proces tot aan de publicatie eruit ziet.

De voorzitter benoemt dat in de Ringen van 21 mei ook gelegenheid is om terug te kijken op de Staat van het Onderwijs.

De PO-Raad geeft aan het fijn te vinden dat de inspectie nadenkt over de boodschap en hoe die kan landen. De inspectie geeft daarop aan een reflectieve organisatie te willen zijn. Zo is er dit jaar voor het eerst ook een reflectiehoofdstuk toegevoegd aan de Staat van het Onderwijs, waarin de inspectie naar zichzelf kijkt.

De MBO Raad dankt de inspectie voor de terugkoppeling en vraagt vervolgens aandacht voor de balans en voor de complete schoolloopbaan. Nu eindigt het vaak bij het eindexamen maar het gaat nog verder. De inspectie benoemt dat er in de Staat van het Onderwijs wel veel aandacht is voor het examen dit jaar.

De NRTTO heeft vorig jaar al opgemerkt dat in het rapport het onderscheid tussen bekostigd en niet-bekostigd onderwijs is losgelaten, hun wens is dat dit weer terugkomt. De inspectie licht toe dat dit helaas niet het geval is; omdat nu weer is gekozen voor een indeling op basis van thema's is dit onderscheid niet gemaakt. Er was geen aanleiding om niet-bekostigd onderwijs apart te benoemen. De NRTTO geeft aan de thematische opzet te begrijpen maar merkt op dat het voor hen lastig is om de informatie overal vandaan te plukken.

De NRTTO vraagt tot slot of alle Ringen-leden voor de persbijeenkomst worden uitgenodigd. De inspectie zoekt uit wie hier precies voor worden uitgenodigd.
Naschrift secretaris: voor de persbijeenkomst zijn een aantal personen uit het onderwijsveld specifiek benaderd.

CNV brengt in dat zij bij de voorbespreking ook een plaatje hebben gezien over de ontwikkeling in het mbo. Er wordt vaak veel aandacht besteed aan het po en vo, maar met het oog op de startkwalificatie is 2F ook een belangrijke startvoorwaarde. Wat opviel is de enorme dip in de 3F-lijn, die kan gemist worden als alleen maar wordt gefocust op de wettelijke kaders. Heeft de inspectie daar aandacht voor? Ook ligt de aandacht vaak op funderend, hoe pakt de inspectie het stukje mbo mee? De inspectie licht toe dat het mbo en de doorlopende leerlijnen veel aandacht krijgen in de Staat van het Onderwijs. Zo ziet de inspectie overal 'lekkages' door focus op de referentiewaarden.

De AOb gaat in op de genoemde zoektocht in de balans. Het negatieve nieuws wordt er vaak uitgepikt terwijl de sector ook knap werk doet, met minder mensen. Personeel moet in bescherming worden genomen bij dit soort uitlatingen en het helpt als de inspectie daarbij ruggensteun geeft. De inspectie antwoordt dat zij

geen regie voert op de pers maar dat we elkaar wel heel goed kunnen helpen. De trend van onvoldoendes zet zich helaas door en dan wordt naar de inspectie gekeken ('meer toezicht'), maar het helpt als het veld een stap naar voren doet en eigenaarschap neemt. Dan komt er meer ontspanning. De PO-Raad merkt op dat zij in de aankomende ALV (algemene ledenvergadering) het 'Goed worden, goed blijven' behouden. De inspectie geeft aan dit een mooi voorbeeld te vinden; samen kunnen we tegendruk geven.

De voorzitter sluit het agendapunt af.

4. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering af.

Actiepunten

<i>Omschrijving</i>	<i>Actiehouder</i>
Actualisatie onderzoekskaders: toezicht op ouder- en jeugdsteunpunten van Samenwerkingsverbanden; hoe gaat de inspectie om met de memorie van toelichting op dit punt?	Inspectie van het Onderwijs
Actualisatie onderzoekskaders: VOG-vereiste: geldt deze ook voor het mbo?	Inspectie van het Onderwijs
Staat van het Onderwijs: worden alle Ringen-deelnemers uitgenodigd voor het persmoment?	Inspectie van het Onderwijs